

Institutionen för geografi
och ekonomisk historia

Åbo Akademi
Socialvetenskapliga
institutionen

Kustkommunernas intresse och ambitioner för havsplanering

Örjan Pettersson,
Umeå universitet

Kjell Andersson,
Åbo Akademi

Botnia-Atlantica

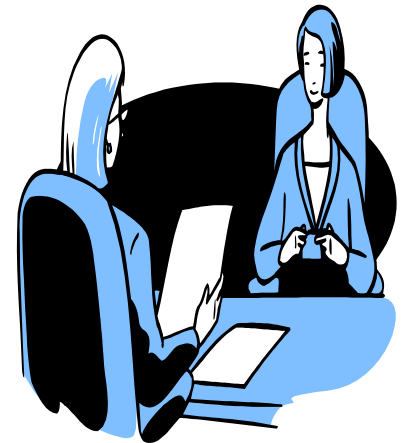
EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

Gränsöverskridande samarbete över fjäll och hav
Meret, vuoret ja rajat ylittävä yhteistyö
Grenseoverskridende samarbeid over fjell og hav
Cross-border cooperation over mountain and sea

www.botnia-atlantica.eu

Bakgrund och upplägg på studien

- EU-direktiv => statlig planering av havet
- Lokalt och regionalt självbestämmande (inkl planering)
- Hur ser man i kommunerna på ambitionerna för en havsplanering?
- Intervjuer med tjänstemän; fysisk planering, miljö/naturvård
- Relevanta plandokument, vetenskapliga artiklar, möten etc

Forskning om havsplanering (MSP)

- Havsplanering tenderar lätt att bli "top-down; EU/stat, myndigheter, experter, sektorsintressen (sjöfart, fiskerinäring etc), miljöorganisationer mm
- Miljöproblem och storskalig exploatering utgångspunkt
- Lokalsamhällen involveras för sent eller för lite – lokalkännedom och engagemang dock viktigt
- Behov av mer forskning/kunskap och kartläggning
- Integrera/samordna planering land-kust-hav
- Integrera/samordna mellan länder
- Sammantaget: utveckla den s.k. flernivåstyrningen

Kommunerna och fysisk planering

- Översiktlig fysisk planering är lågprioriterad, tydligt i Sverige
- Landsbygds kommunerna har små planeringsresurser
- Avvaktande hållning – väntar på direktiv uppifrån
- På svensk sida; möten, lagstiftning på gång etc
- På finsk sida; spänningar p.g.a. kommunreform etc

Forts.

- Nuvarande planering rör främst kustnära vatten
- Öppet hav: sjöfart, yrkesfiske, naturskydd
- Litet behov av planering ute till havs; relativt få resurskonflikter, begränsade miljöproblem etc
- Industrier, hamnar, jordbruk, avlopp mm
- Känsliga och värdefulla naturmiljöer
- Vindkraft - en aktuell (men svårhanterlig) fråga
- Kustnära boende, rekreation och turism
- Färjetrafiken och ev framtida fast förbindelse

Slutsatser och diskussion

- *Hur kan man lokalt och regionalt bidra till en framtida havsplanering?*
- Tydligare direktiv – vilken roll ska kommunerna ha?
- Stödja med resurser (jfr vindbruksplaner i Sverige)
- Ökat samarbete mellan kommuner (jfr Umeåregionen, Vasaregionen)
- Behov av identifiera angelägna frågor; miljö, tillväxt, sociala
- Skapa ökat lokalt engagemang runt konkreta frågor, t ex rekreation, båtutrustning och kvarkenförbindelserna
- Bygg vidare på de samarbeten/kontakter som finns över Kvarken sedan tidigare

Rapport:

Havet som kommunal angelägenhet

Planeringsförutsättningar i kommunerna kring Kvarken

Kulturgeografisk arbetsrapport 2014-08-18, Umeå universitet
Finns inom kort även tillgänglig som pdf via SeaGIS hemsida

Örjan Pettersson: orjan.pettersson@umu.se

Kjell Andersson: kjanders@abo.fi